

SAMORZĄD MIEJSKI



Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 9 (190), listopad 2012
ISSN 1730-5187



IV Samorządowe Forum Kultury

W NUMERZE

ZE ZWIĄZKU

IV O polityce pamięci i tożsamości lokalnej w kontekście wielokulturowości polskich miast, o sposobach radzenia sobie miast z koniecznością ograniczenia wydatków budżetowych na kulturę w kontekście kryzysu gospodarczego, a także o konieczności przywrócenia roli społecznej ludzi starszych w polityce kulturalnej miast rozmawiali uczestnicy IV Samorządowego Forum Kultury, które odbyło się 25 i 26 października 2012 r. w Ostrowie Wielkopolskim i Kaliszu.

X Efektywne strategie promocji JST w internecie to tematyka tegorocznego, już 16., Spotkania Biur Promocji, które odbyło się tym razem w Będlewie koło Poznania 25 i 26 października 2012 r. Wzięło w nim udział 70 specjalistów od promocji czy Public Relations.

PROJEKT NORWESKI 2

VIII 1 października 2012 r. odbyła się konferencja inauguracyjna Program Regionalny „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”.

IX 18 października 2012 r. w Warszawie odbyła się kolejna konferencja informacyjna dotycząca projektu predefiniowanego Budowanie kompetencji do współpracy międzysamorządowej i międzysektorowej jako narzędzi rozwoju lokalnego i regionalnego.

KRONIKA ZAGRANICZNA

XII XXV Zgromadzenie Ogólne Rady Gmin i Regionów Europy odbyło się w Kadyksie od 26 do 28 września 2012 r., z udziałem 700 delegatów z ponad 40 krajów Europy.

XIII W dniach 8–11 października 2012 r. w Brukseli odbyła się 10. już edycja Europejskiego Tygodnia Miast i Regionów Open Days. Związek Miast Polskich jak co roku zorganizował wspólny wyjazd do Brukseli przedstawicieli polskich miast.

Na okładce: Forum Synagoga w Ostrowie Wielkopolskim. O obiekcie tym piszemy na str. V w relacji z IV Samorządowego Forum Kultury. Fot. E. Parchimowicz

Zarząd ZMP w Słupsku

Bez skutków finansowych

Podczas posiedzenia w Słupsku 12 października br. członkowie Zarządu ZMP negatywnie zaopiniowali przygotowane przez MEN założenia zmian w systemie oświaty dotyczące przedszkoli.

Negatywna ocena założeń zmian w ustawie o systemie oświaty dotyczących przedszkoli, które mają na celu upowszechnienie wychowania przedszkolnego dla dzieci od trzech do pięciu lat, związana jest głównie z tym, że nie ma określonych skutków finansowych dla gmin, a zdaniem przedstawicieli miast da się je wyliczyć. Dyrektor Biura ZMP **Andrzej Porawski** zwracał uwagę na to, że jeśli zmiany te mają być finansowane z dotacji, to powinny być zadaniem zleconym, a jeśli ma to być zadanie własne – to konieczne jest solidne wyliczenie kosztów i większa subwencja oświatowa. Samorządowcy podkreślali, że już po wstępnych szacunkach w miastach okazuje się, iż poziom dofinansowania jest znacząco niższy niż koszt zadania. Ponadto obliczenia MEN dotyczą aktualnej liczby dzieci, a liczba dzieci po obniżeniu kosztu dodatkowej godziny do 1 zł może przecież wzrosnąć. To populistyczna propozycja, która jest niekorzystna dla JST, idea samorządności przestaje obowiązywać, samorząd powinien sam kształtować koszty – padły takie głosy.

Przetargi z poparciem

Podczas spotkania Zarząd ZMP postanowił natomiast **wesprzeć wnioski do TK złożony przez RM Inowrocławia w sprawie stwierdzenia niekonstytucyjności ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach**, w którym skarżono przepisy dotyczące organizowania przez gminy przetargu na odbieranie odpadów komunalnych. Ustalono, że zostanie wystosowany apel do miast członkowskich o podejmowanie uchwał czy stanowisk popierających ten wniosek oraz kierowanie ich bezpośrednio do TK. Poparcie dla tej inicjatywy wyrazili również obecni na posiedzeniu przedstawiciele Krajowej Izby Gospodarki Odpadami (KIGO). Ich zdaniem, konieczne jest wprowadzenie do ustawy przepisu umożliwiającego stosowanie zamówień wewnętrznych *in house* na odbiór odpadów. – *Chcemy obronić majątek gmin* – mówił **Władysław Kącki**, członek Zarządu KIGO. – *Nasze zakłady nie są w stanie zejść poniżej kosztu wykonywania danej usługi, co spowoduje zmniejszenie wartości zakładów i w konsekwencji*

ich sprzedaż. Dyrektor Biura ZMP dodał, że przez ostatnie 22 lata JST działały z prawem i zgodnie z nim przeznaczyły mnóstwo pieniędzy publicznych na te inwestycje. Z kolei **Tomasz Uciński**, prezes Zarządu Głównego KIGO, dodał, że należy zmniejszyć koszty ponoszone przez mieszkańców poprzez większe zaangażowanie w system gospodarki odpadami producentów opakowań, a także rozwijać sektor gospodarki odpadami. W Polsce powinny powstać zakłady wykorzystujące odpady mające wartość energetyczną (paliwo z odpadów). Wiele firm niemieckich i skandynawskich tylko czeka na to, aby wydrenować z naszego kraju wszystko, co nadaje się do spalenia. Zaproponował, aby wspólnie z Komisją Gospodarki Komunalnej ZMP popracować nad utworzeniem modelu wdrażania właściwych rozwiązań. Obok spotkań z ekspertami Zarząd ZMP planuje zorganizowanie w listopadzie podczas Targów GMINA w Poznaniu konferencji na temat gospodarki odpadami z udziałem Szwajcarów, którzy mogą podzielić się swoimi ciekawymi doświadczeniami dotyczącymi gospodarki odpadami.

Prestiż dla urbanisty

W trakcie posiedzenia dyskutowano też na temat **deregulacji zawodu urbanisty**. **Wiesław Bielawski**, wiceprezydent Gdańska, członek Krajowej Rady Izby Urbanistów, przedstawił stanowisko w sprawie rządowego projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów, który wprowadza deregulację zawodu urbanisty. Krajowa Izba propozycję zniesienia podstaw prawnych do wykonywania zawodu urbanisty jako zawodu zaufania publicznego ocenia jako kolejny element procesu degradacji systemu planowania przestrzennego. To rozwiązanie nieuzasadnione, nieprzemyślane i szkodliwe społecznie. Wiesław Bielawski stwierdził, że urbanista realizuje jednak zadania publiczne, a deregulacja ta uderzy w JST. Andrzej Porawski przypomniał, że zawód urbanisty został zderegulowany już w 2003 roku w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, gdy dodano „albo architektów” do art. 60 ust. 4: Na mocy tej ustawy *de facto* zniesiono zawód urbanisty. Dzisiaj nie ma też śladu po dawnej dobrej



Zarząd ZMP poparł wniosek prezydenta Inowrocławia dotyczący przedłużenia funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych do 2026 roku, gdyż SSE generują tak bardzo potrzebne obecnie nowe miejsca pracy i zmniejszają bezrobocie.

Fot. J. Proniewicz

szkole urbanistycznej. Wielu samorządowców wystąpiło jednak w obronie urbanistów. – *Ta nieduża grupa zawodowa nie wyjdzie na ulicę jak taksówkarze – mówił Arkadiusz Godlewski*, przewodniczący RM w Katowicach. – *Dzisiaj mamy absolutną zapaść w myśleniu strategicznym i wieloletnim w odniesieniu do przestrzeni miasta, i w tym wymiarze urbanisci są zupełnie niezbędni*. W opinii dyrektora Biura ZMP do przywrócenia prestiżu temu zawodowi potrzebna jest zmiana w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (usunięcie zapisu o architektach) oraz wprowadzenie egzaminu państwowego, który ma rzeczywiście potwierdzać uprawnienia. Samorządy potrzebują bowiem w procesie kształtowania przestrzeni bardzo profesjonalnego doradztwa. Wiceprezydent Gdańska stwierdził, że faktycznie środowisko, nie jest idealne, lecz JST zbyt rzadko zwracają się do okręgowych izb urbanistów o ocenę pracy urbanistów. Taka weryfikacja pozwoliłaby eliminować kiepskich reprezentantów tego zawodu. Ostatecznie opowiedziano się za niederegulowaniem zawodu urbanisty.

Nowe możliwości

Bez uwag przyjęto projekt zmiany ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (zakładający m.in. przyznanie organo-

wi egzekucyjnego swobody w wyborze środka egzekucyjnego, likwidację zapisu dotyczącego stosowania najpierw środków najmniej uciążliwych dla zobowiązanego czy podwyższenie opłat egzekucyjnych), ale z propozycją zmiany – dopisanie upoważnienia do egzekucji opłat śmieciowych dla związków komunalnych (także w Ordynacji podatkowej). Pozytywną ocenę uzyskał projekt zmiany ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, który zmienia ustawę z 1982 roku. Dzięki wprowadzonym regulacjom (m.in. pojęcie „inwestora”, przez którego rozumie się JST lub inny podmiot realizujący inwestycję celu publicznego, włączenie go do grona uczestników scalania) mogą zostać uwolnione dodatkowe tereny, które gminy będą mogły przekształcić pod tereny rekreacyjne, inwestycyjne lub inne publiczne. Zaakceptowano też zmianę rozporządzenia MSW w sprawie szkolenia podstawowego strażników miejskich.

Bez zgody

Negatywnie zaopiniowano projekt zmiany ustawy o PIT (zwolnienie z podatku dochodowego emerytur i rent do wysokości szacowanych minimalnych kosztów utrzymania), gdyż nie jest określone, ile stracą na tej zmianie samorządy, a VAT, który, jak proponują autorzy projektu, wzrośnie, nie jest dochodem JST. Taką samą opinię uzyskał projekt zmiany

ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (doprecyzowanie wnoszenia uwag do planu), ponieważ zdaniem samorządowców uwagi do planu powinny być zgłaszane przed przystąpieniem do niego (na etapie prac koncepcyjnych czy uchwały o przystąpieniu). Nie uzyskał akceptacji Zarządu ZMP również projekt ustawy o zmianie ustawy o pracownikach samorządowych (zakaz obsadzania stanowiska sekretarza w drodze powierzenia obowiązków – druk nr 497), a także projekt ustawy o szczególnych zasadach rozliczenia podwykonawców spółki Dolnośląskie Surowce Skalne SA przy budowie autostrady A2 oraz podwykonawców spółki Poldim SA przy budowie autostrady A4, ze względu na to, że reguluje jednostkową sytuację, a ustawą powinno się regulować kwestie systemowe. Do rozwiązania tego problemu – w opinii przedstawicieli miast – konieczne jest doprecyzowanie art. 647 k.c.

Nie zajęto stanowiska w sprawie projektu ustawy o umowie związku partnerskiego (poselski, PO). Do przyszłego posiedzenia odłożono zaopiniowanie ustawy o zmianie ustawy o pracownikach samorządowych (druk nr 498), ze względu na to, że nie było na spotkaniu przedstawicielki miasta stołecznego Warszawy.

Polityka miejska i działki

Przyjęto jako stanowisko Zarządu ZMP stanowisko Komisji Polityki Europejskiej i Współpracy Zagranicznej ZMP na temat realizacji polityki miejskiej, Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, wieloszczeblowego zarządzania i rozwoju transportu miejskiego w aglomeracjach, wypracowane podczas posiedzenia w Radomiu 3 października br.

Z kolei w sprawie ogródków działkowych Zarząd ZMP postawił, że Biuro ZMP przygotowuje tezy legislacyjne, opierając się na dotychczasowych stanowiskach ZMP oraz uzasadnieniach wyroków Trybunału Konstytucyjnego dotyczących tego zagadnienia. Powinny one uwzględniać postulaty dotyczące m.in. komunalnej własności gruntów, na których znajdują się ogródki oraz przywrócenia kategorii ogrodów działkowych tymczasowych.

JOANNA PRONIEWICZ

Jolancie Hałas

z powodu śmierci

Mamy

wyrazy serdecznego współczucia składają
Ryszard Grobelny, prezes Związku Miast Polskich,
wraz z Zarządem ZMP
oraz koleżanki i koledzy z Biura ZMP

Miasta dzielą się wiedzą

Samorządowe Forum Kultury

O polityce pamięci i tożsamości lokalnej w kontekście wielokulturowości polskich miast, o sposobach radzenia sobie miast z koniecznością ograniczenia wydatków budżetowych na kulturę w wyniku kryzysu gospodarczego, a także o konieczności przywrócenia roli społecznej ludzi starszych w polityce kulturalnej miast rozmawiali uczestnicy IV Samorządowego Forum Kultury, które odbyło się 25 i 26 października 2012 r. w Ostrowie Wielkopolskim i Kaliszu.

Forum, zorganizowane przez Związek Miast Polskich we współpracy z władzami Ostrowa Wielkopolskiego i Kalisza, zgromadziło jak co roku prezydentów i burmistrzów, urzędników zajmujących się problematyką kultury w polskich miastach, osoby kierujące miejskimi instytucjami kultury, radnych oraz socjologów i kulturoznawców. Zasadniczym celem tego spotkania była wymiana doświadczeń.

– *Największym kapitałem tych spotkań jest to, że przedstawiciele miast dzielą się wiedzą o wspólnych przedsięwzięciach, które podejmują* – mówił **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP.

Warszawska opowieść o historii

O tym, jak się ma polityka pamięci do tożsamości lokalnej, mówił podczas Forum **Jan Ołdakowski**, dyrektor Muzeum Powstania Warszawskiego, przytaczając przykład budowy muzeum i jego późniejszy wpływ na życie miasta. Ów wpływ, w opinii J. Ołdakowskiego, jest dowodem na to, że można z sukcesem opowiadać współcześnie o historii.

Idea budowy Muzeum zrodziła się w tym samym czasie, gdy powstał film Dariusza Gajewskiego „Warszawa”, w którym stolica pokazana jest jako miasto bez tożsamości, tkwiące w chaosie. Pojawiły się wtedy głosy, także wśród liderów politycznych, że coś z tym wizerunkiem Warszawy trzeba zrobić, że nadszedł czas na wprowadzenie w życie polityki historycznej.

– *Szybkie otwarcie Muzeum dało niesamowitą dynamikę społeczną* – mówił na Forum Jan Ołdakowski. – *Zmieniło się nastawienie warszawiaków, którzy zyskali poczucie dumy i przekonanie, że mieszkają w mieście, którego historia jest źródłem tej dumy. Wkrótce stwierdziliśmy, że sama ekspozycja nie wystarczy, że trzeba prowadzić działania niejako wokół niej. I tak opowiadamy historię Warszawy XX wieku.*

Zdaniem dyrektora Muzeum Powstania Warszawskiego, każda lokalna wspólnota ma w sobie potencjał, który można zaktywizować, na przykład poprzez zbudowanie wspólnej dla danego miejsca narracji, znalezienie opowieści, poszukanie takiego „minimum”, w którym odnajdzie się większość mieszkańców.

– *Wolność jest kluczem do zrozumienia współczesnej Warszawy* – mówił Jan Ołdakowski. – *My nie opowiadamy o zagładzie milionów ludzi, ale o wolności; o tym, że Warszawa jest otwarta, że każdy może wysiąść tu na dworcu i zostać na zawsze. Okazało się, że właśnie ten mit o wolności, mimo że powstanie przegrało, jest tą nicią łączącą przeszłość z teraźniejszością.*

Jeśli w jakiejś miejscowości nie ma nic specjalnego, rolą władz miasta jest pomoc w przygotowaniu takiej opowieści. Muzea są, zdaniem dyrektora Ołdakowskiego, świetnym narzędziem do wprowadzenia opowieści do świadomości mieszkańców. Budowanie tożsamości lokalnej musi być rozłożone na lata. Z badań prowadzonych na potrzeby warszawskiego Muzeum wynika, że do działań związanych z tożsamością historyczną chętnie włączają się ludzie młodzi, pod warunkiem jednak, że przygotowuje się dla nich odpowiednią ofertę, np. paradę, grę miejską, piknik tematyczny czy koncert.

– *Mówiąc o tożsamości historycznej, trzeba oprzeć się na podstawowej konstatacji marketingowej, która mówi, że ryby łowi się na haczyk, na którym zawieszono jest to, co lubią ryby, nie rybak* – podkreślał dyrektor Ołdakowski.

Budowanie dumy

Do grupy szczęśliwych miast, które nie muszą głęboko poszukiwać swojej opowieści, należy **Poznań**. Miasto ma Ostrów Tumski z jego historią sięgającą początków państwa polskiego, z grobami pierwszych władców Polski. To jedna z najcenniejszych perełek Poznania

i polskiego dziedzictwa. Tymczasem poznaniacy wskazują to miejsce dopiero na piątym, szóstym miejscu listy najciekawszych atrakcji turystycznych miasta.

– *To pokazuje, że wszelkie działania związane z tym miejscem powinno się przede wszystkim adresować do mieszkańców Poznania, by budować tożsamość oraz dumę z tego miejsca* – mówił podczas Forum **Lech Łangowski**, dyrektor Centrum Turystyki Kulturowej „Trakt”.

Dlatego w Poznaniu na granicy Ostrowa i dzielnicy Śródka powstaje Muzeum Historii Ostrowa Tumskiego. Ma ono być szansą rozwojową zarówno dla miejsca początków państwa polskiego, jak i dla zapomnianej, zaniedbanej dzielnicy.

Spadkobiercy Landsbergu

Również **Gorzów Wielkopolski** znalazł swoją opowieść i swój sposób na mówienie o pamięci historycznej. Kanwą, na której toczy się wiele współczesnych przedsięwzięć kulturalnych tego miasta, są jego niemieckie dzieje i dawni mieszkańcy.

– *My, gorzowianie, jesteśmy dumnymi spadkobiercami dawnego niemieckiego miasta Landsberg* – mówiła do uczestników Forum **dr Ewa Pawlak**. W swojej prezentacji pokazała miejsca we współczesnym Gorzowie związane z twórcami kultury urodzonymi w Landsbergu, którym dziś władze miasta w swoisty sposób oddają hołd, ale też wykorzystują miejsca z nimi związane do celów rozwoju turystyki. Miasto pokazuje w ten sposób, że jest silnie związane ze swoją przeszłością. Ale dzisiejszy Gorzów to także prawdziwa mozaika społeczna powstała za sprawą przesiedlania na te tereny mieszkańców różnych części powojennej Polski i wyznawców różnych religii.

– *Dzisiejszych gorzowian łączy to, że nie mają wspólnych korzeni* – mówiła dr Pawlak. *Jednak na tym tle nie ma w mieście żadnych konfliktów. Z różnic mogą tworzyć tradycje swego miasta. Nasze hasło promocyjne to „Przystań Gorzów” i właśnie taką przystanią jest to miasto dla swoich współczesnych mieszkańców.*

Poszukiwanie korzeni

Miastem równie wielokulturowym jak Gorzów jest **Słupsk**. Większość jego mieszkańców jest potomkami Polaków z Kresów Wschodnich, przybyłych do Słupska po II woj-

nie światowej. Dlatego tak ważne jest dla nich poszukiwanie korzeni – nie tylko własnych, lecz także miasta, w którym mieszkają. Dzieje Słupska to także dzieje żyjących tu niegdyś Niemców i Żydów. Ich historię zaczęła przypominać **Izabele Zelheim**, która przyjechała do miasta w 1989 roku. Z początku zajęła się niszczącymi grobami niemieckimi, by później stopniowo pokazywać dzieje słupskich Niemców i Żydów, a także miejsca związane z ich życiem. Dzięki tej działalności i za prywatne pieniądze zawisło w Słupsku wiele tablic upamiętniających ważne z tego punktu widzenia miejsca.

Od 10 lat odbywają się w mieście Dni Kultury Żydowskiej. Pomorskie Forum Edukacji

poszukuje swoich korzeni. W ostatnich latach powstały trzy powieści, których tłem jest Kalisz – miasto jako zbiorowy bohater. Zdaniem R. Biernackiego, polityce pamięci najlepiej służą wielkie i poważne projekty. Takim projektem były w Kaliszu całoroczne obchody 750-lecia miasta. Także Rok Chopinowski pomógł przypomnieć mieszkańcom i światu o silnych związkach kompozytora z Kaliszem.

Żydowskie dziedzictwo

Swoją sposobem na budowanie tożsamości w poszanowaniu pamięci o dawnych dziejach i dawnych mieszkańcach miasta znalazł **Ostrów Wielkopolski**. Współczesne miasto

miejszem kreowania działań kulturalnych. Odgrywa rolę kulturotwórczą i służy dialogowi między kulturami.

Czas muzeów

O roli muzeów w rozwijaniu kultury pamięci mówił w Ostrowie Wielkopolskim **Waldemar Rataj** z Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów. Jego zdaniem, trwa obecnie debata wokół pytania, czy w Polsce nastał czas muzeów. Debatę wywołało niewątpliwie otwarcie Muzeum Powstania Warszawskiego i powstały wokół niego ruch społeczny, a wyrazem tego, że faktycznie nastał dobry czas dla muzeów, są chociażby liczne w ostatnich latach organizowane tzw. noce muzeów.

– Powstają nowe, wielkie projekty w tej dziedzinie, jak choćby w Gdyni muzeum polskiej emigracji. Z kolei miasta na Śląsku tworzą muzea poświęcone dziedzictwu przemysłowemu i kulturze pracy – mówił Waldemar Rataj.
– Władze lokalne coraz częściej podejmują problematykę zaniedbaną w polskiej kulturze.

Kryzys i seniorzy

Podczas IV Samorządowego Forum Kultury rozmawiano także o kryzysie finansowym w zakresie wydatków budżetowych na kulturę. Przedstawiciele Poznania, Ostrowa Wielkopolskiego i Turku wzięli udział w panelu, dzieląc się pomysłami na radzenie sobie z kryzysem. Andrzej Porawski zaprezentował zestawienie dynamiki wydatków na kulturę w latach 2008–2011 w 25 miastach, a także w powiatach i województwach ogółem oraz we wszystkich JST. Obserwowany w tym okresie dość powszechny wzrost wydatków bieżących miał związek w wielu miastach z wydarzeniami podobnymi do tego, jakie miało miejsce choćby w Gorzowie. Oddana tam została do użytku nowa filharmonia, a miasto musi zatrudnić i utrzymać artystów i pracowników, a także ponosić koszty utrzymania samego budynku.

Podczas sesji zatytułowanej „Po co seniorom kultura?” przedstawiciele Regionalnego Obserwatorium Kultury Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zaprezentowali ogólnopolskie badania aktywności osób starszych, współfinansowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Związek Miast Polskich. Podczas paneli dyskusyjnych w grupach samorządowcy opowiadali, w jaki sposób miasta kreują polityki kulturalne uwzględniające aktywność osób starszych.

Relacje z obu tych sesji IV Samorządowego Forum Kultury przedstawimy w grudniowym „Samorządzie Miejskim”.

EWA PARCHIMOWICZ



Pierwszego dnia obrady Samorządowego Forum Kultury odbywały się w budynku ostrowskiego Forum Synagoga.
Fot. E. Parchimowicz

Regionalnej pracuje nad sposobem, w jaki słupskie szkoły mają uczyć o wielokulturowości.

Wielkie imprezy w służbie pamięci

Przypadek **Kalisza** dowodzi, że potrzeba historii w naszym życiu. Przekonywał o tym podczas spotkania pełnomocnik prezydenta miasta **Ryszard Biernacki**. Przypominał długą i bogatą historię Kalisza, jego znaczenie dla dziejów państwa polskiego, jego kultury i oręża. Przypominał też, że to „przeziębnięte polskością” miasto doświadczyło w czasach komunizmu świadomej polityki pozbawiania pamięci historycznej.

– Podjęte po 1989 roku działania promocyjne były skierowane głównie do mieszkańców – mówił. – Należało odnaleźć zwoje pamięci i oddać kaliszanom. Tożsamość jest córką pamięci i siostrą świadomości. Trzeba było wskrzesić pamięć i na niej budować tożsamość.

Praca nad przywróceniem pamięci przyniosła owoce, zwłaszcza że młodzież mocno

nie zapomina, że przez dziesiątki lat jego mieszkańcami byli w równym stopniu Polacy-katolicy, Niemcy-protestanci, jak i Żydzi. Spośród Żydów urodzonych i wychowanych w Ostrowie, wielu, zdobywszy wykształcenie na europejskich uczelniach, osiągało wielkie sukcesy w dziedzinie literatury, sztuki, nauki. Ostrowscy Żydzi pozostawili po sobie w mieście m.in. synagogę otwartą w 1860 roku. Zdevastowana przez hitlerowców stała się po wojnie magazynem mebli.

W 2006 roku została podpisana umowa między miastem a gminą żydowską, na mocy której gmina zrzekła się praw do obiektu, za co z kolei miasto zobowiązało się do wyremontowania synagogi i przeznaczenia jej na cele kulturalne. Przez rok trwały w obiekcie prace renowacyjne. Wartość projektu wyniosła 6,8 mln zł. Inwestycję sfinansowano częściowo z pieniędzy samorządu, częściowo ze środków unijnych. Ostrów odzyskał wyjątkowy zabytek w skali kraju i Europy. Powstało tu Forum Synagoga – instytucja kultury funkcjonująca w strukturach Ostrowskiego Centrum Kultury. Jest nowym, wyjątkowo cennym

Karta i ustawa oświatowa

System do zmiany

Podczas Samorządowego Kongresu Oświaty, który odbył się w Warszawie 26 i 27 września 2012 r., samorządowcy z całej Polski, reprezentujący gminy wiejskie, miasta oraz powiaty, podczas paneli tematycznych rozmawiali szczegółowo o problemach dzisiejszej oświaty oraz o propozycjach takich zmian, które pozwoliłyby na lepsze funkcjonowanie całego oświatowego systemu.

Właśnie propozycjom zmian legislacyjnych poświęcony był panel, w którym wzięło udział najwięcej uczestników. Podczas spotkania mówiono o propozycjach zmian zarówno w ustawie – Karta Nauczyciela, jak i w ustawie o systemie oświaty.

– *Sytuacja dojrzała dziś do tego, by przedstawić gotowe propozycje, bo od lat nie doczekaliśmy się zmian – mówił podczas spotkania Marek Olszewski, wiceprzewodniczący ZGW RP. – Modyfikacja Karty Nauczyciela to nie kwestia rozmów z ostatnich miesięcy, tylko nasze postulaty z wielu lat. Zmianami w Karcie nie chcemy nikogo skrzywdzić. Inaczej nie znaczy gorzej. Zależy nam, by zarówno MEN, jak i nauczyciele spojrzeli na nasze propozycje zmian z perspektywy dbałości o jakość.*

Samorządowcy zaprezentowali po raz pierwszy podczas panelu własny projekt ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela. Zmiany proponują m.in., by nie wszyscy pracownicy pedagogiczni byli objęci Kartą (powinna ona dotyczyć jedynie nauczycieli pracujących z ucz-

niami), by postępowanie dotyczące nauczycieli dyplomowanych prowadził organ prowadzący, by wynagrodzenia nauczycieli były wypłacane „z dołu”, a nie „z góry” i wreszcie, by pensum nauczycielskie wynosiło 40 godzin tygodniowo. Samorządowcy domagają się także, by godziny przepracowane przez nauczyciela poza tablicą były w jakiś sposób ewidencjonowane. Dalej w projekcie zmian w Karcie zapisano, by urlopy dla poratowania zdrowia nauczycieli wypłacane były przez ZUS (ostatnio w Gdyni przybyło 20 nowych wniosków o urlop dla poratowania zdrowia od nauczycieli; miasto za te urlopy będzie musiało zapłacić 800 tys. zł). Jak przekonywali przedstawiciele JST, ich propozycje wynikają z doświadczenia tych lat, gdy samorządy realizują zadania oświatowe. Dotyczą kwestii, które niepotrzebnie obciążają samorządowe budżety i nie mają bezpośredniego związku z jakością nauczania.

Obecny na spotkaniu wiceminister edukacji narodowej **Maciej Jakubowski** zgodził się, że obecne zapisy Karty Nauczyciela są problemem i wymagają zmian, które MEN

przygotowuje. Przed wszystkim ministerstwo chce oczyścić ustawę pewnych regulacji, przywilejów, przepisów, które straciły rację bytu w naszych czasach. Zapewnił, że MEN chce tak zmienić Kartę, by profesjonalizować zawód nauczyciela i zwiększyć jego prestiż. Jednak, odnosząc się do zmian w Karcie zaproponowanych przez samorządy, zarzucił, że większość z nich dotyczy kosztów prowadzenia oświaty i niewiele ma wspólnego z jakością. Swoimi wypowiedziami wielokrotnie zresztą wzbudzał na sali żywe emocje. Stwierdził na przykład, że z punktu widzenia rządu przesunięcie finansowania urlopów dla poratowania zdrowia do ZUS to „przesunięcie z jednego garnuszka do drugiego”, albo np. że MEN i samorządy inaczej liczą dni wolne w roku pracy nauczyciela. Doradził też samorządom skorzystanie z zapisów, które już dziś pozwalają nauczycielowi pracować 22 godziny. Marna to rada – mówili samorządowcy – bo taka praca łączy się z koniecznością zwiększenia takiemu nauczycielowi wynagrodzenia. Ostatecznie przedstawiciel MEN zobowiązał się, że do końca roku jego resort przedstawi własny projekt zmian w Karcie Nauczyciela.

Podczas spotkania przedstawiciele JST zgłosili także projekt zmian w ustawie o systemie oświaty. Domagają się w nim m.in.: wprowadzenia standardów nauczania, likwidacji obwodów lub dopuszczania, by to rady gmin decydowały o ich granicach, oddania organowi prowadzącemu decydującego głosu przy obsadzie dyrektorów szkół i wreszcie wprowadzenia takich regulacji, które ukróciłyby proceder pobierania przez szkoły niepubliczne dotacji z samorządowych budżetów na nie do końca uczciwych zasadach.

(EPE)

Szkolnictwo zawodowe i rodzice w szkole

Lepsza prewencja

W trakcie dyskusji w panelu „Szkolnictwo zawodowe, relacje zewnętrzne” podczas Samorządowego Kongresu Oświaty 26 września br. rozmawiano na temat budowania nowoczesnego szkolnictwa zawodowego w Polsce, a także włączenia rodziców i organizacji pozarządowych w proces edukacji dzieci.

Do budowania nowoczesnego systemu szkolnictwa konieczne jest m.in. monitorowanie reformy, która w tej dziedzinie jest i będzie prowadzona przez MEN do 2017 roku. Przewiduje ona m.in. unowocześ-

nienie treści programowych i wprowadzenie nowych zawodów. MEN chce również szkolić dyrektorów szkół w pisaniu projektów dofinansowywanych z UE. Trzeba również jak najszybciej usunąć wszelkie patologie, np. płacenie

przez JST za tzw. martwe dusze w szkołach dla dorosłych.

Zdaniem samorządowców, nowoczesne szkolnictwo ustawiczne i zawodowe powinno rozwijać nie tylko kompetencje ogólne czy dawać szerokie podstawy zawodowe, lecz także kształcić umiejętności kierowania własnym losem zawodowym. Nie może być też oderwane od całej gospodarki, dlatego tak istotne jest włączenie do procesu kształcenia przedsiębiorców. Przedstawiciele pracodawców zwracali uwagę, że współpraca ta jest niezbędna szczególnie na poziomie polskiej powiatowej i gminnej, gdyż obecny poziom kształcenia nie jest dostosowany do ich potrzeb. Bariere stanowi ponadto brak w szkołach zawodowych nowoczesnych maszyn i technologii oraz inżynierów, którzy chcieliby uczyć młodzież.

Samorządy chcą mieć wpływ

Jaka jakość oświaty

Miasta i gminy chcą mieć wpływ na jakość oświaty na swoim terenie, zwłaszcza że to oświata właśnie stanowi jeden z najwyższych wydatków bieżących. Wokół tego zagadnienia toczyła się dyskusja podczas panelu poświęconego zarządzaniu oświatą, zorganizowanego 26 września br. w ramach Samorządowego Kongresu Oświaty.

Samorządowcy podkreślali, że chcą racjonalnie wydawać na ten cel pieniądze, podnosząc jednocześnie jakość edukacji. W miastach dużo się dzieje w tej sprawie.

Granty na edukację

Przykład dobrych praktyk w tej dziedzinie pokazała **Iwona Waszkiewicz** z Urzędu Miejskiego w Bydgoszczy. W mieście tym już od 14 lat funkcjonuje system grantów oświatowych, przeznaczonych na realizację działań innowacyjnych w szkołach. Co roku na to ponadstandardowe zadanie miasto przeznacza rezerwę celową, o środki z której mogą ubiegać się szkoły, składając wnioski – projekty programów napisane przez nauczycieli. W ostatnich trzech latach miasto przeznaczyło na ten cel ponad 2,5 mln zł, m.in. na przedsięwzięcia artystyczne, edukację regionalną, informatyczną, konfrontacje i prze-

glądy teatralne i filmowe czy wolontariat. Szkoły mogą też pozyskać pieniądze na budowę czy wyposażenie gabinetów przedmiotowych, a także na nagrody i stypendia dla uczniów i nauczycieli. Z kolei „bydgoskie godziny samorządowe” to program finansowania dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, o charakterze których decyduje dyrektor placówki.

Ponieważ samorządowcy od lat tłumaczą, że w szkole kosztuje nie uczeń, lecz nauczyciel – Bydgoszcz wprowadziła standardy zatrudnienia (przy wykorzystaniu audytu zewnętrznego), co pociągnęło za sobą reorganizację szkół i dostosowanie liczby nauczycieli do liczby uczniów.

OPIUM dla szkół

Poprawieniu zarządzania służy też Oświatowa Platforma Informatyczna Urzędu Miasta, w skrócie OPIUM, zawierająca rozbudowaną bazę tele-

adresową szkół, dyrektorów i księgowych, ale także dająca możliwość wysyłania wiadomości i formularzy, elektronicznego zgłaszania potrzeb remontowych czy finansowych. Na tym nie koniec – latem tego roku rozpoczął pracę zespół strategiczny, który ma wypracować Strategię rozwoju edukacji Bydgoszczy do 2020 roku. Zaangażowani są w nim dyrektorzy szkół, radni, rodzice i uczniowie, a także uczelnie wyższe, metodycy oraz związki zawodowe.

Kreatywna szkoła@

Z kolei w części poświęconej roli nowoczesnych technologii w podnoszeniu jakości nauczania, o projekcie Jarocina opowiedział **Andrzej Grzybowski**, jego koordynator. Jarocin jest pierwszą gminą w Polsce, która w ramach projektu „Kreatywna szkoła@” wyposaża wszystkie swoje szkoły w mobilne pracownie komputerowe, pozwalające na każdej lekcji wykorzystywać komputery i netbooki w systemie 1:1 (czyli każdy uczeń ma swój komputer). W 25 szkołach łącznie są 853 przenośne komputery – władze miejskie traktują bowiem edukację nie jako koszt, lecz inwestycję. Zdaniem Grzybowskiego, mądrze wykorzystana technologia nie tylko podniesie autorytet nauczyciela, lecz także znacznie poprawi jakość edukacji. We współczesnej szkole nie można bowiem odseparować się od technologii, skoro ona wszędzie nas otacza.

HH

Obecną trudną sytuację może poprawić wprowadzenie do systemu takich elementów, jak: kursy kwalifikacyjne, certyfikaty produktowe (udzielane przez takie firmy, jak Volkswagen – certyfikat po zaliczeniu praktyki na obsługę konkretnego modelu samochodu, honorowany na całym świecie, a także Scania – praktyki dla szkół, czy Cisco – dwuletni kurs dla informatyków na obsługę produktów IBM), lepsze wykorzystanie powiatowych i wojewódzkich rad zatrudnienia, płacenie za skuteczność kształcenia zawodowego, wsparcie kształcenia zawodowego przez Fundusz Pracy, rozwój doradztwa zawodowego na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych czy kształcenia przez całe życie oraz przekazanie JST szkół branżowych. Lepiej się skupić – jak zaznaczano – na prewencji niż na szukaniu rozwiązania dopiero wtedy, kiedy mamy do czynienia z bezrobotnymi.

Nie brakuje w Polsce przykładów dobrych praktyk w tej dziedzinie. Na Dolnym Śląsku, nie czekając na ogólniejsze zmiany systemowe, 29 powiatów zrealizowało finansowany z UE projekt, dzięki któremu zmodernizowano centra kształcenia zawodowego. Regionalne centra kształcenia w siedmiu priorytetowych dla województwa branżach są wyposażone w nowoczesny sprzęt do prowadzenia zajęć dydaktycznych, do których przyjeżdżają uczniowie, aby kształcić umiejętności w poszukiwanych na lokalnym rynku pracy zawodach.

O problemie likwidowania szkół i włączeniu rodziców w proces dydaktyczny dzieci mówiono podczas drugiej części panelu poświęconej relacjom zewnętrznym. Model szkoły wiejskiej pracującej w grupie różnowiekowej, popularny w Finlandii, Holandii czy Wielkiej Brytanii, przyczynia się do wyrównywania szans edu-

cyjnych, bo zapewnia bardzo dobrej jakości edukację. W opinii **Andrzeja Sadowskiego** z Centrum Adama Smitha, obecny w Europie kryzys dotyczy instytucji politycznych i jest związany z brakiem kontroli obywateli nad wydatkami publicznymi. Remedium na to może być m.in. przywrócenie rodzicom prawa o decydowaniu, jak kształcić swoje dzieci.

Podczas spotkania Federacja Inicjatyw Oświatowych oferowała pomoc i zachęcała samorządy do podejmowania rzetelnej rozmowy z rodzicami na temat przejmowania małych szkół przez aktywne stowarzyszenia rodziców. Do takiej rozmowy niezwykle użytecznym narzędziem może być matryca kalkulacyjna finansów gminnych, która w marcu 2013 roku będzie już powszechnie dostępna dla JST.

(JP)

Konferencja inaugurująca Program Regionalny

Samorząd 2.0

1 października 2012 r. odbyła się konferencja inaugurująca Program Regionalny „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”.

Na konferencję do siedziby Ministerstwa Rozwoju Regionalnego zostali zaproszeni przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego zainteresowanych składaniem wniosków aplikacyjnych w ramach planowanego naboru otwartego do Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego” w ramach Mechanizmu Finansowego EOG 2009–2014.

Pierwszym etapem Programu Regionalnego jest realizowany obecnie przez Związek Miast Polskich projekt predefiniowany „Budowanie kompetencji do współpracy między-samorządowej i międzysektorowej jako narzędzi rozwoju lokalnego i regionalnego”. Służy on przygotowaniu serii przedsięwzięć przed konkursem otwartym MRR.

Druga faza Programu Regionalnego rozpocznie się pod koniec roku wraz z ogłoszeniem konkursu na dotacje z MRR. Na konferencji inaugurującej 1 października br. w Warszawie przedstawiciele MRR potwierdzili, że regulamin konkursu zostanie ogłoszony prawdopodobnie w grudniu 2012 r.

Ideą Programu Regionalnego jest, by projekty wyłonione w trybie konkursowym realizowane były przez partnerstwa zawiązane pomiędzy różnymi jednostkami samorządu terytorialnego lub między administracją samorządową a partnerami społecznymi czy przedsiębiorcami. Możliwe będzie również realizowanie projektów w partnerstwie z jednostkami samorządowymi z krajów darczyńców. Celem takich projektów ma być opracowanie zintegrowanych strategii rozwoju obszarów miejskich, opracowanie planów operacyjnych dla wdrożenia owych strategii oraz wzmocnienie



Konferencję 1 października br. MRR zainaugurowało tzw. program regionalny.

Fot. E. Parchimowicz

udziału społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego w podejmowaniu decyzji na szczeblu lokalnym i regionalnym. Realizacja Programu Regionalnego ma się przysłużyć do stworzenia sieci współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego, co pozwoli na poprawę jakości usług świadczonych przez administrację samorządową.

– *Dzięki Programowi Regionalnemu staje my przed szansą stworzenia samorządów 2.0 – takich, które tworzą wartość dodaną poprzez współpracę z partnerami spoza granic administracyjnych, ale też dzięki współdziałaniu z partnerami społecznymi i obywatelskimi* – mówił na konferencji inaugurującej **Paweł Orłowski**, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Przedstawił ogólne kryteria zbliżającego się konkursu grantowego w ramach programu, podkreślając, że założeniem jest podejście pilotażowe do partnerstw; traktowanie ich szeroko – z udziałem miesz-

kańców, uczelni, organizacji pozarządowych – innymi słowy, wszystkich podmiotów, które określają cele samorządów.

Z pewnością przy naborze wniosków do konkursu dodatkowo punktowane będzie przeprowadzenie dobrych konsultacji społecznych w sprawie zgłaszanych projektów. Ministerstwu chodzi o to, by wskazane w partnerstwie cele były realizowane wspólnie i spotkały się z dobrym odbiorem w danej społeczności lokalnej.

Podczas konferencji w Warszawie **Marcin Bogusz** z MRR przedstawił podstawowe informacje o Programie Regionalnym, jego cele oraz oczekiwania ministerstwa względem zgłaszanych projektów konkursowych. Przedstawił też ogólne kryteria oceny projektów oraz informacje na temat Funduszu Współpracy Dwustronnej.

Z kolei **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP, omówił stan wdrażania projektu predefiniowanego realizowanego przez Związek.

– *Nie spodziewaliśmy się aż tylu partnerstw zgłoszonych do projektu – przyznał. – To pokazuje, że współpraca między JST zaczyna być czymś bardzo żywym w Polsce. Przyglądając się liście zgłoszonych projektów, widzimy, że to wielkie bogactwo inicjatyw.*

Wśród zgłoszonych projektów siedem z nich dotyczy związków międzygminnych, 12 – stowarzyszeń JST, a 42 to nieformalne porozumienia o współpracy. W części zgłoszonych partnerstw występują podmioty inne niż komunalne, są i takie, w których podmioty komunalne przeważają.

O obecnych trendach współpracy między samorządami w Norwegii opowiadała podczas konferencji **Gunn Marit Helgesen**, prezes norweskiego Związku Władz Lokalnych i Regionalnych. Podkreśliła, że nie wszystkie samorządy w Norwegii są wystarczająco silne i duże, by świadczyć usługi dla mieszkańców na najwyższym poziomie i by radzić sobie ze współczesnymi wyzwaniami. Radą na to jest współpraca i chociażby przyciąganie inwestycji, bez oglądania się na granice administracyjne.

Swoje doświadczenia we współpracy między-samorządowej zaprezentowała burmistrz miasta Fosnes **Björg Tingstad**. Wiceprezydent Elku **Artur Urbański** opowiadał o doświadczeniach jego miasta ze współpracy z norweskim Lorenskog.

EWA PARCHIMOWICZ



Projekt
Budowanie kompetencji do współpracy między-samorządowej i międzysektorowej jako narzędzi rozwoju lokalnego i regionalnego

Wsparcie udzielone przez Norwegię, Liechtenstein i Islandię

Konferencja informacyjna dla partnerstw

Będzie monitoring partnerstw

18 października 2012 r. w Warszawie odbyła się kolejna konferencja informacyjna dotycząca projektu predefiniowanego *Budowanie kompetencji do współpracy międzysamorządowej i międzysektorowej jako narzędzi rozwoju lokalnego i regionalnego*.

Jest to doradczy projekt mający przygotować lokalne partnerstwa do składania wniosków o dotację w ramach Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego” współfinansowanego ze środków MF EOG 2009–2014.

Projekt jest prowadzony przez Związek Miast Polskich we współpracy ze Związkiem Powiatów Polskich oraz Związkiem Gmin Wiejskich RP przy udziale Ministerstwa Rozwoju Regionalnego jako operatora programu regionalnego.

Październikowe spotkanie zorganizowano głównie z myślą o partnerstwach, które zgłosiły się do projektu predefiniowanego (doradczego) w ostatnich dniach września br. lub takich, które mają zamiar zgłosić się bezpośrednio do MRR w styczniu 2013 r., z pominięciem udziału w projekcie predefiniowanym. W trakcie prezentacji i dyskusji organizatorzy starali się przedstawić najbardziej aktualną wiedzę o wymogach i uwarunkowaniach tego procesu w kontekście planów MRR. Zorganizowano także indywidualne konsultacje z doradcami oraz z przedstawicielem ministerstwa.

Podczas konferencji organizatorzy poinformowali o dotychczasowej realizacji projektu predefiniowanego. **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP, omówił stan wdrażania projektu predefiniowanego, informując, że od 17 lipca do 30 września br. trwał w ZMP nabór projektów do objęcia ich wsparciem eksperckim i doradczym. Zgłoszono 61 projektów. Poinformował, że wraz z zakończeniem projektu predefiniowanego ZMP zamierza prowadzić monitoring partnerstw. Dzięki niemu chce ustalić rekomendacje o charakterze legisla-

cyjnym. Dzisiaj wiele przepisów w Polsce nie jest dostosowanych do zawierania i efektywnego realizowania partnerstw przez JST. Najprostszym przykładem są przepisy o związkach komunalnych, które oprócz tego, że są bardzo sztywne, uniemożliwiają tworzenie związków gminno-powiatowych. Związek będzie chciał także sformułować rekomendacje o charakterze organizacyjnym.

– *Dziś partnerstwa realizowane są w ramach istniejących przepisów, ale także w ramach nieformalnych układów. Chcemy, by poprzez ten projekt realizowany we współpracy z MRR działać na rzecz doprowadzenia do powstania korzystniejszego otoczenia prawnego do zawierania partnerstw przez samorządy* – mówił A. Porawski.

Na przełomie grudnia i stycznia zostanie ogłoszony przez MRR nabór do konkursu grantowego. Partnerstwa, które zgłosiły swój akces do projektu predefiniowanego, będą pracowały w listopadzie i grudniu ze wsparciem Związku Miast Polskich. Wiadomo, że od dnia ogłoszenia konkursu przez ministerstwo będą dwa miesiące na złożenie wniosku.

Tomasz Potkański, kierownik projektu, zaprezentował kryteria merytoryczne oceny projektów ubiegających się o granty z MRR.

– *Do projektu zgłosiło się 61 partnerstw, w każdym działa średnio od 5 do 10 partnerów samorządowych. Wychodzi, że ok. 400–500 samorządów jest zainteresowanych realizacją tego programu* – mówił T. Potkański. – *Ambicją Związku Miast Polskich i naszych partnerów w pozostałych związkach samorządowych, a także ministerstwa jest tak naprawdę promocja tego podejścia; mamy szeroko upowszechniać pożytki płynące ze współpracy. Państwa partnerstwa nie zawiązują się po to, żeby uzyskać dofinansowanie rzędu 500 tys. euro, ale*



Uczestnicy trzeciej już konferencji informacyjnej zorganizowanej przez ZMP w Warszawie
Fot. J. Ludwiczak

po to, żeby wytrenować mechanizmy współpracy z sąsiadami, z którymi przez następnych 20 lat rozwiązywać będziecie 20 kolejnych problemów.

Podczas spotkania uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z formularzem wniosku aplikacyjnego do Programu Regionalnego oraz z kluczowym załącznikiem do niego – analizą wykonalności. MRR nadal pracuje nad uproszczeniem tych dokumentów.

Tomasz Potkański omówił też dokument FAQ, który zawiera odpowiedzi na najczęściej zadawane na spotkaniach partnerstw z ekspertami pytania. Przedstawiciele partnerstw obecni na konferencji pytali m.in. o to, czy do złożenia aplikacji o grant z MRR wystarczy sam list intencyjny mówiący o zamiarze zawiązania formalnej współpracy między samorządami, czy też potrzebna jest umowa partnerska. Tomasz Potkański zapewnił, że ministerstwo dopuszcza, że w momencie składania wniosku partnerstwo nie będzie miało zawartej umowy, natomiast będzie ona wymagana w momencie, gdy dany projekt zostanie wybrany przez MRR do dofinansowania. MRR zaleca, by do wniosku aplikacyjnego załączyć projekt przyszłej umowy partnerskiej.

EWA PARCHIMOWICZ

Spotkanie Biur Promocji w Będlewie koło Poznania

Liczą się efekty

Efektywne strategie promocji JST w internecie to tematyka tegorocznego, już 16., Spotkania Biur Promocji, które odbyło się tym razem w Będlewie koło Poznania 25 i 26 października 2012 r. Wzięło w nim udział 70 specjalistów od promocji i public relations.

Uczestnicy spotkania mogli zapoznać się z teorią na temat efektywnych metod obecności miast w internecie i wziąć udział w warsztatach, które pomagały przygotować kampanię w sieci. Zajęcia prowadziła firma Performance Media.

Internet jest w naszym kraju coraz bardziej popularny – już ok. 20 milionów Polaków z niego korzysta, a udział internetu w wydatkach

się na autentycznych walorach i atrakcjach miejsca, dobranie odpowiedniej grupy docelowej (od tego zależy wybór określonych mediów) oraz zaplanowanie i egzekucja działań promocyjnych. Ważne jest, aby nie budować sztucznych wartości, nie kierować komunikatów do tych, którzy nie są grupą docelową, a także zapewnić tym samym optymalne wydawanie środków. Internet daje możliwości

szej komunikacji, zaprosić do promocji innych partnerów z regionu i spoza niego czy zaangażować portale o podobnej tematyce. Dobra treść filmu zamieszczonego w sieci sprawi, że szybciej zostanie osiągnięta tzw. masa krytyczna, mniej zapłacimy za wyświetlenia, a rezultat będzie podobny do „kuli śniegowej”.

Efekty promocji w internecie zwiększa skupienie się na jednym, wyraźnym przekazie (nie wszystko naraz). W Internecie na żywo można obserwować rezultaty, a tym samym eliminować na bieżąco nieefektywne działania. Promując się w wyszukiwarkach, trzeba się wykazać wyobraźnią i starać się przewidywać, co internauci wpisują do wyszukiwarek (dobór słów kluczowych). Z kolei zamieszczenie filmu na YouTube (13 mln użytkowników miesięcznie) to nie tylko przekazanie określonych treści, lecz także zachęta do tworzenia wokół danego miejsca społeczności ambasadorów regionu. YouTube dzięki części „Treści Partnerów” (obok „Treści tworzonych przez użytkowników”) stanowi bezpieczne miejsce dla marki. Warto łączyć nośnik TV i YouTube, jak to się robi od sześciu lat w Rybniku.

Szczególną rolę może odegrać internet w czasie kryzysu, gdyż, w przeciwieństwie do reklamy, umożliwia spersonalizowany komunikat i precyzyjne dotarcie do odbiorcy (w wyszukiwarce Google pytamy o konkretne rzeczy). Coraz większą popularnością cieszą się kanały mobilne, gdzie umieszczane są np. oferty turystyczne miast. Z tego względu może warto już dziś pomyśleć o przygotowaniu swojej strony, aby mogła się wyświetlać w smartfonach (trochę ją „odchudzić”), albo przygotować mobilną stronę www, albo też skorzystać z aplikacji mobilnych (np. z Map4u).

W trakcie sesji warsztatowej uczestnicy spotkania zapoznali się ponadto ze szczegółami dotyczącymi funkcjonowania systemu reklamowego Google AdWords.

Podczas spotkania głos zabrał również **Krzysztof Kiljański**, polski przedstawiciel Międzynarodowych Targów Nieruchomości Inwestycyjnych EXPO REAL w Monachium, który zachęcał do wzięcia udziału w przyszłej edycji tej imprezy w 2013 roku, argumentując, że nic nie zastąpi spotkań bezpośrednich. Te prestiżowe targi, na których swoją ofertę prezentowało w tym roku 1,7 tys. wystawców z 31 krajów, odwiedziło 38 tysięcy wystawców z 73 krajów. Polska na tych targach zajmuje coraz silniejszą pozycję – 1. miejsce wśród zagranicznych wystawców (wiele miast z Dolnego Śląska, Śląska, Wielkopolski, Warmii i Mazur miało swoje indywidualne i wspólne stoiska), a 5. miejsce wśród zagranicznych wystawców.

JOANNA PRONIEWICZ



Konferencji towarzyszył Przegląd Materiałów Promocyjnych, który dał możliwość poznania tego, co robią inne samorządy w dziedzinie promocji. Jak co roku, cieszył się dużym zainteresowaniem przedstawicieli miast. Fot. J. Proniewicz

na reklamę systematycznie rośnie (wyprzedza średnią w UE). Internet gwarantuje duży zasięg oddziaływania, jakość o wysokim stopniu zaangażowania (można mierzyć efektywność poszczególnych kanałów – płacić za konwersję, czyli efekty, np. nie za liczbę odsłon, ale wejść na konkretną podstronę, wypełnienie formularza, ściągnięcie broszury, zapis na newslettera itp.) i zapewnia efekty w krótkim czasie. Warto jednak przy budowaniu kampanii w internecie korzystać z pomocy profesjonalistów, aby ograniczyć bezsensowne wydawanie pieniędzy.

Do podstawowych czynników wpływających na efektywność komunikacji JST w internecie należy holistyczne podejście, skupienie

podzielenia komunikacji na poszczególne podgrupy w obrębie jednej grupy docelowej (np. kobiety 24–49 lat można podzielić na matki, partnerki i singielki) i dzięki temu można zapewnić jeszcze bardziej precyzyjny przekaz. W internecie samorządy mogą się promować samodzielnie, ale również robić to we współpracy z innymi podmiotami, np. komercyjnymi. **Adam Oskaldowicz** z Performance Media pokazał przykłady spotów z Bruggie (wyróżniająca się humorystyczna promocja muzeum), z Wellington (w związku z filmem „Hobbit” miasto zmieni nazwę na The Middle of Middle-earth) czy z San Francisco (wyczynowy spektakl motorowy Kena Blocka na ulicach miasta). Warto pomyśleć o szer-

Posiedzenie Komisji ZMP

Z myślą o nowej perspektywie

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne w ramach EFRR oraz dyskusja na temat rozwoju transportu miejskiego w aglomeracjach w nowej perspektywie finansowej były głównymi tematami ostatniego posiedzenia Komisji Polityki Europejskiej i Współpracy Zagranicznej ZMP.

Głównym tematem posiedzenia Komisji Polityki Europejskiej i Współpracy Zagranicznej ZMP, które odbyło się w Radomiu 2 i 3 października 2012 r., były **Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)**, których wyodrębnienie w ramach środków EFRR przewidziane jest w nowej perspektywie finansowej 2014–2020. Przebieg negocjacji oraz założenia wprowadzenia tego mechanizmu przedstawił członkom Komisji **Daniel Baliński**, naczelnik Wydziału Wymiaru Regionalnego w Departamencie Koordynacji Polityki Strukturalnej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

ZIT będą istotnym instrumentem realizacji strategii rozwoju terytorialnego, przede wszystkim zrównoważonego rozwoju miejskiego, w nowej perspektywie. Wprowadzenie ZIT zakłada powierzenie miastom niektórych funkcji w zarządzaniu poszczególnymi częściami programów w wysokości minimum 5% całej alokacji EFRR. Ostateczny kształt ZIT w Polsce zależy od wyników konsultacji wewnątrz kraju umowy partnerskiej i przesądzeń w zakresie rozporządzeń w trakcie ich negocjacji w Radzie. Wnioski z dyskusji znalazły odzwierciedlenie w stanowisku Komisji.

Członkowie Komisji napisali w nim, iż oczekują poważnej debaty na poziomie rządowym, z udziałem miast, która pozwoli wypracować skuteczne mechanizmy realizacji polityki miejskiej w kontekście polityki spójności. Dyskutowanie na temat instrumentów polityki miejskiej, w tym Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, powinno się odbywać przede wszystkim z miastami, jako głównymi jej aktorami. Komisja zaapelowała o uwzględnienie specyfiki polityki miejskiej w odniesieniu do każdej z grup miast.

– *Dyskusja nad definicją polityki miejskiej sprowadziła wszystkich zebranych do konkluzji, że dziś nie można mówić o jednej jej definicji w odniesieniu do obszarów, które mieszczą się w ramach in-*

terwencji rozwojowej – czytamy w stanowisku. – Uniwersalizacja w tym zakresie jest niebezpieczna, bo prowadzi do zbyt dużych uproszczeń.

Do kluczowych obszarów interwencji w zakresie realizacji polityki miejskiej Komisja zalicza: rewitalizację obszarów kryzysowych, rozwiązywanie specyficznych dla miast problemów społecznych, przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, w tym efektywność energetyczną i ograniczanie niskiej emisji, pobudzanie innowacyjności i kreatywności jako dźwigni rozwoju gospodarczego, ład przestrzenny/zagospodarowanie przestrzenne jako proces umożliwiający rozwój miast i zapobiegający ich rozlewaniu (*Urban sprawl*), mobilność mieszkańców w ramach danego obszaru funkcjonalnego, rozwój transportu intermodalnego, zakładający integrację różnych rodzajów transportu lokalnego.

Kolejnym zagadnieniem poruszonym podczas spotkania był **rozwój transportu miejskiego w aglomeracjach w nowej perspektywie finansowej**. W stanowisku przyjętym po posiedzeniu znalazł się m.in. postulat o uwzględnienie dużych miast, niebędących stolicami

województw, w finansowaniu projektów z zakresu transportu metropolitalnego, który będzie stanowił kontynuację obecnego działania 7.3 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Członkowie Komisji otrzymali także informację na temat projektów z zakresu współpracy międzynarodowej realizowanych obecnie przez ZMP: „Rola samorządów w polityce zagranicznej RP” w ramach konkursu *Wsparcie obywatelskiego i samorządowego wymiaru polskiej polityki zagranicznej*, realizowanego ze środków MSZ (czas realizacji 14 września 2012–14 grudnia 2012 r.), oraz „Współpraca partnerska narzędziem wspierania aktywnego obywatelstwa” ze środków programu Europa dla Obywateli (czas realizacji styczeń – grudzień 2013 r.).

W drugim dniu posiedzenia goście mieli okazję zobaczyć **projekty zrealizowane w Radomiu, w ramach perspektywy 2007–2013**. Członkowie Komisji obejrzeli Zespół Szkół Muzycznych – przykład projektu infrastruktury szkolnictwa artystycznego. Odwiedzili także obiekty, stanowiące przykłady rewitalizacji budynków Miasta Kazimierzowskiego: „Kamienicę Artystyczną” Rwańska 7 i „Kamienicę Starościńską” Grodzka 8. Ostatnim prezentowanym projektem była trasa turystyczna w Muzeum Wsi Radomskiej „Zdarzyło się kiedyś nad wodą”.

(STA)






ZAPROSZENIE

Ogólnopolska konferencja
„Rola samorządów w polityce zagranicznej RP”

Warszawa, 5-6 grudnia 2012
 The Westin Warsaw Hotel

aktualne informacje i program
www.polityka-zagraniczna-samorzad.info

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP
 w ramach „Wsparcia obywatelskiego i samorządowego wymiaru polskiej polityki zagranicznej”

Demokracja, Decentralizacja, Doskonalenie

Europa w 3D

Samorządy lokalne i regionalne umacniają naszą demokrację. Są niezbędne do zapewnienia podstawowych usług w sposób efektywny i do odpowiedniego zaspokojenia podstawowych potrzeb obywateli we wszystkich obszarach. Takie oświadczenie wygłosił książę Asturii na sesji inauguracyjnej XXV Zgromadzenia Ogólnego Rady Gmin i Regionów Europy, które odbyło się w Kadyksie od 26 do 28 września 2012 r., z udziałem 700 delegatów z ponad 40 krajów Europy.

Podczas otwarcia obrad burmistrz Kadyksu **Teófila Martínez Saiz** podkreśliła, że rządy krajowe i europejskie muszą przyglądać się temu, co robią władze lokalne i regionalne, nawet jeśli wyzwania, przed jakimi stoją, wydają się odległe, ponieważ dla naszych obywateli i wybranych przez nich lokalnych przedstawicieli to kwestie niezwykle istotne.

– Musimy przyjąć postawę aktywną i działać solidarnie – kontynuował **Íñigo de la Serna Hernáiz**, burmistrz Santander i przewodniczący Hiszpańskiej Federacji Gmin i Prowincji (FEMP). – Nie ma miejsca na działania jednostronne. I choć dzisiaj działania antykrzysowe, wydajność i wykorzystanie funduszy strukturalnych muszą być w centrum naszych działań, nie mogą one ograniczać naszej wspólnej pracy w zmaganiu się z globalnymi wyzwaniami w celu zaspokajania potrzeb naszych obywateli.

Przewodniczący CEMR i burmistrz Stuttgartu **Wolfgang Schuster** zwrócił się do uczestników, stwierdzając, że kryzys musi być również postrzegany jako szansa. By tak się jednak stało, musimy mieć wspólną podstawę do działania, co można osiągnąć tylko, jeśli wszystkie szczeble władzy będą działać razem.



Od lewej: przewodniczący FEMP, burmistrz Kadyksu, książę i księżna Asturii oraz przewodniczący CEMR

Fot. Archiwum CEMR

Hiszpański sekretarz stanu ds. administracji publicznej **Antonio Beteta Barreda** stwierdził z kolei, że Europa już nie jest marzeniem, ale namacalną rzeczywistością, która stale ewoluuje.

Jak podejmować dobre decyzje w złożonym świecie

Światowej sławy ekonomistka **Noreena Hertz** rozpoczęła drugi dzień obrad od wystąpienia poświęconego podejmowaniu dobrych decyzji w dzisiejszym złożonym i często zmagmatowanym świecie. Hertz wyjaśniła, że staliśmy się uzależnieni od ekspertów i w konsekwencji zrezygnowaliśmy z własnego intelektu i autonomii. Wśród wymienionych przez nią strategii pokonywania tej ślepej wiary jest rezygnacja z hierarchicznej koncepcji eksperckiej wiedzy oraz nauczenie się lepszej współpracy. – Ponadto, w czasach kryzysu i po to, żeby stać się bardziej odporni, musimy nauczyć się być bardziej elastyczni – powiedziała w konkluzji.

Potrzebujemy federacji Europejczyków

W ramach debat związanych z Europejskim Rokiem Obywatelstwa w 2013 roku zaplanowanych przez Komisję Europejską, komisarze unijni będą odwiedzać miasta w całej Europie, by stworzyć bezpośredni dialog między instytucjami na poziomie europejskim a obywatelami. Pierwsza debata w tej serii odbyła się w Kadyksie z udziałem **Viviane Reding**, wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej, komisarza ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa.

– Ludzie już nie ufają politykom na szczeblu europejskim i krajowym, a jedynym sposobem na odzyskanie ich zaufania jest ponowne zwrócenie się ku szczeblowi lokalnemu. W polityce nie chodzi o instytucje, one są narzędziami. Tak naprawdę, w polityce chodzi o ludzi i o kontakt, jaki politycy mają z ludźmi – mówiła unijna komisarz. Stwierdziła, że potrzebujemy



Unijny komisarz ds. budżetu Janusz Lewandowski
Fot. Archiwum CEMR

Europy politycznej, federacji Europejczyków i nadszedł czas na zastanowienie się, jaką formę ona przyjmie.

Czas, by władze lokalne i regionalne zaczęły działać

– Wzywam władze lokalne i regionalne, by przekonały rządy swoich krajów do rezygnacji z cięć w budżecie Unii Europejskiej – to było główne przesłanie unijnego komisarza ds. budżetu i programowania finansowego **Janusza Lewandowskiego** wygłoszone na ostatniej sesji plenarnej Zgromadzenia Ogólnego CEMR.

– Jeśli chcecie coś zrobić dobrze, zróbcie to sami – stwierdził komisarz. – Nadszedł czas rozmów z rządami poszczególnych krajów, bo budżet unijny jest, pośrednio lub bezpośrednio, budżetem samorządów lokalnych i regionalnych Europy.

Komisarz podkreślił szczególnie, że nawet jeśli budżet UE, ustalony na poziomie 1% unijnego dochodu narodowego brutto, jest dość mały, wciąż jednak może on odegrać ważną rolę w obecnym kryzysie. A 1 euro wydane na szczeblu UE może wygenerować nawet do 14 euro na niższych szczeblach.

Ku europejskiemu podatkowi?

Pomysł, by budżet europejski finansowany był przez europejski podatek, również został wspomniany przez komisarza, który powiedział, że Unia Europejska powinna być w stanie finansować się ze środków własnych, co pomogłoby zmniejszyć składkę z budżetów państw członkowskich do budżetu UE. Janusz Lewandowski wyraził nadzieję, że w tym celu ukonstytuuje się grupa krajów dobrowolnie podejmujących tę inicjatywę.

XXV Zgromadzenie Ogólne CEMR zakończyło się przyjęciem deklaracji, która dostępna jest na stronie internetowej Związku: www.zmp.poznan.pl

KATARZYNA PACZYŃSKA

Open Days 2012

Regiony i miasta zmieniają Europę

W dniach 8–11 października 2012 r. w Brukseli odbyła się X już edycja Europejskiego Tygodnia Miast i Regionów – Open Days. To największe doroczne wydarzenie w obszarze polityki regionalnej i miejskiej.

Podczas tegorocznej edycji przedstawiciele władz lokalnych i regionalnych z całej Europy mogli nie tylko wziąć udział w ponad 100 spotkaniach, konferencjach i seminariach, lecz także zabrać głos w sprawie polityki spójności i silnej polityki regionalnej. Hasło przewodnie tegorocznej imprezy brzmiało **Regiony i miasta Europy mogą wiele zmienić**. Organizatorzy Open Days 2012 zaproponowali uczestnikom udział w sesjach zatytułowanych: **Inteligentny i zielony wzrost dla wszystkich** – gdzie mówiono o tym, jak polityka spójności przyczynia się do zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu; **Współpraca terytorialna: atut dla Europy** – jak wykorzystać współpracę do rozwoju i lepszego wykorzystania potencjału regionalnego; **Rezultaty i główne osiągnięcia polityki spójności UE**.

Zaprezentowane liczne przykłady z Europy miały pokazać, że to właśnie miasta i regiony dzięki m.in. funduszom strukturalnym przyczyniają się do wzrostu gospodarczego. Podczas spotkań samorządowcy dyskutowali także nad zapowiadaną przez Komisję Europejską perspektywą cięć w budżecie UE, szczególnie wydatków na politykę spójności.

Rozwój polityki miejskiej – wspólna odpowiedzialność podmiotów prywatnych i publicznych to temat jednego ze spotkań podczas Open Days. Na przykładzie Grenoble, Hamburga i Eindhoven pokazano, że możliwe są dobre partnerstwa nie tylko publiczno-prywatne, lecz także publiczno-publiczne. Wszystkie trzy samorządy zawdzięczają swój rozwój utworzonym aliansom, długofalowym strategiom i koncentrowaniu się na swoich szansach i możliwościach, a nie na problemach. I tak Grenoble postawiło na zintegrowany rozwój i stworzenie Centrum naukowo-przemysłowego Giant, Hamburg na współpracę z obszarami wiejskimi, a Eindhoven na partnerstwa publiczno-publiczne na różnych szczeblach samorządu.

Wyzwaniom, przed jakimi stoją obecnie miasta i regiony, poświęcone było seminarium zorganizowane przez LUDEN – Europejską Sieć Współpracy na Rzecz Rozwoju Miejskiego. Starzenie się społeczeństwa, bezrobocie, degradacja środowiska, migracje ludności, opieka zdrowotna wydają się wspólnym mianownikiem obszarów miejskich. LUDEN łączy miasta i pomaga wspólnie wypracowywać najlepsze rozwiązania z pomocą ekspertów sektorowych i two-

rząc sieci z innymi partnerami. W Portugalii dzięki współpracy wielu podmiotów (w tym bezpłatnej pracy lekarzy) udało się dotrzeć z pomocą medyczną do emigrantów. Nie same usługi medyczne były tutaj głównym celem projektu, ale przełamanie stereotypów i barier kulturowych wśród samych potrzebujących. W Holandii wykluczona zawodowo i społecznie grupa samotnych matek otworzyła i z powodzeniem prowadzi hostel dla kobiet. Ideą zaprezentowanych projektów jest przede wszystkim niesienie pomocy, ale chodzi także o włączenie lokalnej społeczności i wielu aktorów w rozwiązywanie problemów i zaangażowanie w sprawy społeczne. Mieszkańcy nie zawsze są w stanie sami znaleźć rozwiązanie dla swoich spraw, ale warto włączyć ich w dyskusję i pobudzać w ten sposób ich integrację i wzrost społeczny.

Imprezie w Brukseli towarzyszyły także liczne wydarzenia lokalne zorganizowane we wszystkich 27 państwach członkowskich Unii oraz poza nią, m.in. w: Bośni i Hercegowinie, Chorwacji, Czarnogórze, Serbii i Turcji. Hasłem przewodnim wszystkich wydarzeń było *Europa w moim regionie, Europa w moim mieście*.

Związek Miast Polskich każdego roku organizuje wspólny wyjazd do Brukseli na Open Days. W tym roku wzięli w nim udział przedstawiciele: Bielska-Białej, Gdańska, Kobyłki, Koszalina, Kozienic, Siedlec, Tarnowa i Ząbek.

(HL)

Sesja Plenarna CLRAE

Nowe władze i priorytety

Prawie 300 przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych z 47 krajów wzięło udział w 23. Sesji Plenarnej Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Europy (CLRAE) w Strasburgu od 16 do 18 października br.

Dyskusja koncentrowała się głównie na kwestiach demokracji lokalnej w Azerbejdżanie, Macedonii i Serbii. Zaprezentowano też raporty na temat działań w sprawie zwalczania wykorzystywania

seksualnego dzieci, zarządzania makroregionami w Europie oraz procesu konsultacji jako narzędzia zapewniającego lepsze jakościowo rządzenie na wszystkich szczeblach. Przyjęto też priorytety Kongresu na lata 2012–2016.

W centrum uwagi znajdzie się m.in. podnoszenie jakości demokracji lokalnej i regionalnej oraz przestrzeganie praw człowieka, reagowanie na zmieniającą się sytuację ekonomiczną w Europie i rozwój współpracy i partnerstwa z innymi instytucjami.

Wybrano też nowe władze Kongresu. Austriak **Herwig Van Staa** został wybrany nowym przewodniczącym CLRAE i zastąpił na tym stanowisku Keitha Whitmore'a z Wielkiej Brytanii. Szefem Izby Władz Lokalnych został Jean-Claude Frécon z Francji, a przewodniczącą Izby Regionów **Natalia Romanova** z Ukrainy.

Więcej informacji na stronie internetowej Kongresu: www.coe.int

(KP)

URBACT EVUE

Elektryczne auta w miastach

Rozmowa z Adamem Lipińskim, koordynatorem projektu URBACT EVUE, w którym Katowice są jednym z miast partnerskich (obok m.in. Oslo, Sztokholmu, Madrytu, Frankfurtu, Londynu).

■ Proszę krótko powiedzieć, jakie są główne założenia projektu EVUE.

– Projekt skupia się na zintegrowanych, zrównoważonych strategiach i dynamicznym „przodownictwie technicznym” dla miast w celu promocji i użytkowania samochodów elektrycznych (EV). Inicjatywy miejskie, pobudzające sektor publiczny i prywatny do użytkowania samochodów elektrycznych, przyczynią się do uczynienia powietrza bardziej czystym, jak również, poprzez stworzenie „floty” samochodów elektrycznych, do uczynienia miasta bardziej atrakcyjnym i konkurencyjnym. Partnerzy projektu EVUE wymieniają się doświadczeniami i propozycjami rozwiązań kluczowych problemów związanych z tym zagadnieniem, takich jak opór społeczny, brak niezbędnej infrastruktury, szybki rozwój technologii oraz przestarzałe modele ekonomiczne.

■ Podczas realizacji projektu EVUE miał Pan okazję poznać rozwiązania dotyczące tzw. zielonego transportu w innych miastach europejskich, które brały udział w projekcie.

Proszę powiedzieć, które z nich są Pana zdaniem najbardziej interesujące i możliwe do realizacji w Polsce?

– Najbardziej interesujące rozwiązania to te najbardziej proste. Najciekawsze dla mnie były dwa modele, które miałem okazję zobaczyć. Pierwszy z nich to przypadek aglomeracji La Rochelle we Francji, które nie jest partnerem projektu, ale było miejscem naszego pierwszego spotkania. Znakomicie funkcjonuje tam komunikacja miejska z pojazdami napędzanymi elektrycznie, czy też funkcjonują różne jednostki miejskie, używające na co dzień pojazdów z napędem elektrycznym. Na prąd są również statki (La Rochelle to miasto nad oceanem), które kursują pomiędzy różnymi punktami miasta. Drugi model to Oslo, w którym funkcjonuje cały system do poruszania się pojazdami z napędem elektrycznym, np. wypożyczalnie takich samochodów. Dużym ułatwieniem są powszechnie dostępne punkty do ładowania samochodów z napędem elektrycznym, których odsetek w Norwegii jest bardzo wysoki.



Co ciekawe – „tankując” taki samochód prądem, kierowca nie płaci za ten prąd, koszt tej operacji pokrywa miasto.

■ Program URBACT dużą wagę przykładają do pracy tzw. Lokalnej Grupy Wsparcia. Proszę powiedzieć, jak wyglądała praca LGW w ramach projektu EVUE? Czy trudno było utworzyć taką grupę?

– Przystępując do projektu mieliśmy pełną świadomość konieczności utworzenia Lokalnej

Miasta w działaniu

Doroczna Konferencja Programu URBACT

Można już zgłaszać swój udział oraz zapoznać się ze wszystkimi dostępnymi informacjami na temat Dorocznej Konferencji URBACT 2012, która w tym roku odbędzie się w Kopenhadze.

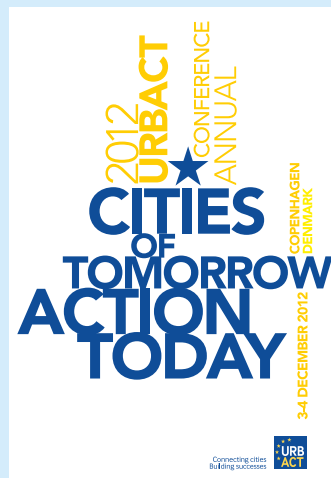
Program URBACT organizuje swoją Doroczną Konferencję pod hasłem *Miasta przyszłości: działania teraz* w dniach 3–4 grudnia 2012 r. w Kopenhadze. Korzystając z obecności praktyków, decydentów i ekspertów w zakresie rozwoju miast z całej Unii Europejskiej, będziemy starali się wspólnie wypracować rozwiązania dla wy-

zwań, przed jakimi stoją obecnie miasta Europy.

Na stronie internetowej konferencji <http://www.conference2012.urbact.eu/> można znaleźć szczegółowy program, główne zagadnienia i tematy dyskusji, informacje na temat prelegentów, ale również informacje pomocne w zaplanowaniu podróży oraz cieka-

wostki na temat interesujących miejsc, jakie można zwiedzić w Kopenhadze. Dla uczestników konferencji organizatorzy zaplanowali również atrakcje, ciekawie przedstawiające to duńskie miasto.

Tegoroczna Doroczna Konferencja Programu URBACT bazuje na raporcie Komisji Europejskiej *Miasta przyszłości – wyzwania*,



Grupy Wsparcia, co jest jednym z wymogów Programu URBACT II. Mogliśmy w tym miejscu skorzystać z doświadczeń wyniesionych z Projektu NODUS, który był realizowany w latach 2008–2010. Zaczynając projekt EVUE, wiedzieliśmy już, z jakimi instytucjami chcielibyśmy współpracować. Byli to: regionalny dostawca energii, regulator energii, Instytucja Zarządzająca RPO WSL, największy publiczny przewoźnik w regionie czy też jednostki naukowo-badawcze. Instytucje, do których zostały wysłane zaproszenia, wyznaczyły osoby do prac w LGW i tak się zaczęło. Znaczna część pracy toczyła się on-line. Nieuniknione były spotkania, których odbyło się prawie 20 w Katowicach i Gliwicach. Ważny był udział przedstawicieli LGW w zagranicznych spotkaniach partnerów projektu, co pozwoliło na bezpośredni kontakt i wymianę informacji z przedstawicielami z branży z innych krajów.

■ Jakie dokumenty zostały opracowane przez LGW?

– Wśród wielu dokumentów i informacji opracowanych przez LGW na uwagę zasługują szczególnie dwa, tj. Studium Przypadku, przedstawiające doświadczenia rozwoju i współpracy różnych interesariuszy w ramach Lokalnej Grupy Wsparcia dla Projektu, oraz Lokalny Plan Działania. Po zatwierdzeniu tych dokumentów przez Lidera Projektu będzie można je znaleźć na stronie internetowej Katowic w zakładce dotyczącej funduszy europejskich.

■ Jakie są Pana osobiste wrażenia z realizacji projektu? Czy Pana zdaniem model

wizje, perspektywy (październik 2011), który opisuje wiele problemów, jakie setki miast starają się rozwiązywać w ramach projektów URBACT poprzez wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju w miastach.

Na liście planowanych prelegentów znajdują się: **Johannes Hahn**, komisarz UE ds. polityki regionalnej, **Jan Olbrycht**, poseł do Parlamentu Europejskiego i przewodniczący Intergrupy URBAN, **Carsten Hansen**, minister ds. gospodarki mieszkaniowej, rozwoju miast i wsi Danii, **Normunds Popens**, zastępca dyrektora generalnego programów konwergencji, konkurencyjności i współpracy transgranicznej Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej Komisji Europejskiej. Planowane jest ponadto przeprowadzenie panelu międzynarodowych ekspertów. Opierając się na doświadczeniach programu URBACT, ze szczególnym uwzględnieniem rezultatów i wniosków płynących ze zrealizowanych projektów, a także innych programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej, będziemy dyskutować, w jaki sposób miasta mogą za-

Śląski Związek Gmin i Powiatów, obok Instytutu Rozwoju Miast, jest członkiem konsorcjum prowadzącego Krajowy Punkt Kontaktowy URBACT, którego liderem jest Związek Miast Polskich.



Celem projektu URBACT EVUE (*Electric Vehicles in Urban Europe*) jest rozwój zintegrowanych, zrównoważonych strategii i technik dynamicznego przywództwa dla miast w promowaniu wykorzystania pojazdów z napędem elektrycznym. Inicjatywy miejskie, zachęcające podmioty prywatne i publiczne do korzystania z takich pojazdów, przyczynią się do osiągania celów wyznaczonych w strategiach czystego powietrza i floty transportowej UE, czyniąc miasta atrakcyjniejszymi i bardziej konkurencyjnymi.

Liderem projektu jest Londyn. W Polsce partnerem projektu są Katowice. Pozostali partnerzy to: Beja i Lizbona (Portugalia), Frankfurt (Niemcy), Suceava (Rumunia), Zografou (Grecja), Oslo (Norwegia), Sztokholm (Szwecja), Madryt (Hiszpania).

współpracy, który jest zaproponowany przez URBACT, sprawdza się?

– Żaden model współpracy nie jest doskonały, ten zaproponowany przez URBACT II również. Ulepszeniu tej współpracy służą różnego rodzaju ankiety ewaluacyjne na potrzeby Lidera Projektu czy też Sekretariatu Programu. Pozwala to na udoskonalanie tego, co do tej pory udało się osiągnąć dostępnymi środkami. Uważam, że dobrym rozwiązaniem w 2011 roku było zorganizowanie Uniwersytetu Letniego zamiast dorocznej Konferencji Programu URBACT II. Sprawdzona została nowa formuła, która, mam nadzieję, znajdzie zastosowanie również w przyszłości.

■ Jakich wskazówek mógłby Pan udzielić koordynatorom projektów realizowanych

w ramach programu URBACT, którzy dopiero zaczęli swoje projekty?

– Nie przejmowałbym się trudnościami, które mogą się pojawić na początku realizacji projektu oraz przy pierwszym jego rozliczeniu. Ważna w projekcie jest sprawna komunikacja i odpowiednia znajomość języka angielskiego, który jest językiem roboczym Programu URBACT II. Jest to warunek efektywnej współpracy zarówno na spotkaniach partnerskich, jak i poprzez kontakty e-mailowe czy telefoniczne. A poza tym korzystałbym z doświadczeń innych – bo przecież o to w tych projektach chodzi.

■ Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała **JOANNA SMALA**,
Śląski Związek Gmin i Powiatów

jąć się sześcioma przekrojowymi problemami o kluczowym znaczeniu:

■ w jaki sposób miasta mogą tworzyć więcej miejsc pracy,

■ w jaki sposób miasta wspierają aktywną integrację poprzez innowacje społeczne,

■ w jaki sposób miasta mogą walczyć z podziałem społeczno-przestrzennym,

■ w jaki sposób miasta mogą sobie radzić z kurczeniem się miast,

■ w jaki sposób miasta mogą poprawiać efektywność energetyczną budynków,

■ w jaki sposób miasta mogą tworzyć niskoemisyjne środowisko miejskie poprzez usprawnioną mobilność i dostępność.

Dyskusje będą prowadzone w dynamiczny sposób, w formule interaktywnych warsztatów, podczas obu dni, na przemian z sesjami plenarnymi i podsumowującymi.

Po sukcesie odniesionym podczas Dorocznej Konferencji URBACT 2010 będziemy kontynuować również inny format wymiany opinii znany pod nazwą „URBACT Café”. Bazując na modelu „World Café”, URBACT Café

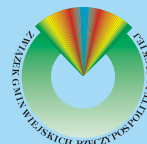
stwarza uczestnikom możliwość nieformalnej wymiany doświadczeń i dobrych praktyk przy okrągłych stołach, w gronie przedstawicieli własnego kraju.

Aby poszerzyć pole debaty, konferencja daje uczestnikom szansę zapoznania się z globalną perspektywą oraz podstawowymi modelami rozwoju miast na świecie dzięki międzynarodowemu panelowi przedstawicieli miast i ekspertów.

Do udziału w konferencji zapraszamy osoby zaangażowane w opracowywanie polityk rozwoju miast na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim; partnerów i ekspertów programu URBACT; przedstawicieli innych miast, władz państwowych, instytucji unijnych, instytucji badawczo-naukowych, a także zarządzających programami operacyjnymi.

Aby zgłosić swój udział w Dorocznej Konferencji URBACT 2012 i dowiedzieć się więcej na jej temat, wystarczy kliknąć na stronę <http://www.conference2012.urbact.eu>

ANNA NADOLNA



Konferencja kończąca Konkurs Samorządowy Lider Zarządzania 2012 – Usługi Techniczne

4 grudnia, Warszawa

Miejsce: Budynek Senatu RP, wejście BII, sala nr 217

Program ramowy

godz. 10.00–11.00	Rejestracja (kawa, herbata)
godz. 11.00	Otwarcie konferencji, powitanie Janusz Sepioł, przewodniczący senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej; Marek Tramś, prezes ZPP; Ryszard Grobelny, prezes ZMP; Mariusz Poznański, przewodniczący ZGWRP; przedstawiciel MAC.
godz. 11.30	Wprowadzenie – Andrzej Porawski, dyrektor Biura ZMP
godz. 11.40	Cele projektu „Dokształcanie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego (gminach i powiatach) oraz metodologia oceny wniosków konkursowych Tomasz Potkański, kierownik projektu
godz. 12.00 sala 217	Prezentacje praktyk finałowych dziedziny: gospodarka komunalna, transport dziedziny: gospodarka mieszkaniowa, efektywność energetyczna
godz. 13.45	Ogłoszenie wyników konkursu, wręczenie dyplomów laureatom i finalistom
godz. 14.30	Zakończenie, lunch



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

*Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Targi Produktów i Usług dla Samorządów Lokalnych GMINA oraz Kongres Samorządowy GMINA 2012

a także równocześnie

Salon Nieruchomości i Inwestycji INVESTFIELD Międzynarodowe Targi Ochrony Środowiska POLEKO Międzynarodowe Targi Techniki Komunalnej KOMTECHNIKA

Poznań, 20–23 listopada 2012 r., Międzynarodowe Targi Poznańskie

Więcej na stronie: <http://gmina.mtp.pl>



Wkładka „Samorząd Miejski” – stały dodatek do „Gazety Samorządu i Administracji”.
Wydawca – Związek Miast Polskich, ul. Robocza 46a, 61–517 Poznań. Wkładkę redaguje zespół
w składzie: Ewa Parchimowicz – red. nac., Joanna Proniewicz, Hanna Hendrysiak.
Adres redakcji: ul. Robocza 46a, 61–517 Poznań, tel. (61) 63 350 54, fax (61) 63 350 60,
www.miesta-polskie.pl/sm.html, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl.
Druk: Pracownia Wydawniczo-Poligraficzna TED.

**gazeta samorządu
i administracji**
gospodarka prawo finanse